

15. 1. 2002

ID: 15627

Identifikace osoby, podezřelé ze spáchání trestného činu

Je-li stíhána konkrétní osoba pro určitý skutek, a zjistí-li se, že tato osoba vystupuje pod jiným jménem, lze po zjištění její skutečné totožnosti v trestním řízení pokračovat poté, co bude v příslušném záznamu změněno jméno v souladu s tímto novým zjištěním, aniž by bylo nutné trestní řízení předchozí zastavovat podle § 172 tr. ř.

Je-li stíhána konkrétní osoba pro určitý skutek, a zjistí-li se, že tato osoba vystupuje pod jiným jménem, lze po zjištění její skutečné totožnosti v trestním řízení pokračovat poté, co bude v příslušném záznamu změněno jméno v souladu s tímto novým zjištěním, aniž by bylo nutné trestní řízení předchozí zastavovat podle § 172 tr. ř.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20.12.2001, sp.zn. 4 Tz 259/2001)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání dne 20. prosince stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného S. M. M., proti rozsudku Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 23. 10. 2000, sp. zn. 1 T 38/2000, a podle § 268 odst. 2 tr. ř., § 269 odst. 2 tr. ř. a § 271 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 23. 10. 2000, sp. zn. 1 T 38/2000 a řízením, jež mu předcházelo, byl porušen zákon v ustanovení § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. v neprospěch obviněného S. M. M. Nejvyšší soud České republiky napadený rozsudek zrušil v části, jež se týká obviněného S. M. M. a zrušil též všechna další rozhodnutí, jež na zrušenou část rozsudku obsahově navazují, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nejvyšší soud ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. zastavil trestní stíhání obviněného S. M. M. pro skutek spočívající v tom, že dne 13. 11. 1998 ve večerních hodinách v restauraci hotelu U C. v M. společně s dalším nezjištěným rusky mluvícím mužem za použití fyzického násilí a pohrůžky zabitím požadovali na M. K. zaplacení částky minimálně ve výši 10 000,- Kč, kterou měl předat spoluobviněnému A. Č. následujícího dne v 06.00 hod. u benzinové stanice D. v M. B., a který byl právně kvalifikován jako trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák.

Z odůvodnění :

Obviněný byl rozsudkem Okresního soudu v Mladé Boleslavi společně s A. Č. uznán vinným trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 13. 11. 1998 ve večerních hodinách v restauraci hotelu U C. v M. společně s dalším nezjištěným rusky mluvícím mužem za použití fyzického násilí a pohrůžky zabitím požadovali na M. K. zaplacení částky minimálně 10 000,- Kč, kterou měl předat obviněnému Č. v 06.00 hod. následujícího dne u benzinové stanice D. v M. B.

Podle § 37 tr. zák. soud upustil u obviněného od uložení souhrnného trestu s ohledem na trest, který již mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Trutnově ze dne 12. 5. 1999, sp. zn. 1 T 118/99. Tímto rozsudkem byl obviněný M. uznán vinným pokusem trestného činu vydírání podle § 8 odst. 1 tr. zák. a § 235 odst. 1, odst. 2 tr. zák., jehož se dopustil se spoluobviněným S. K. v září 1998 v P. p. S., V. Ú., kdy kontaktovali B. M. s požadavkem, aby jim vydal částku 200 000,- Kč jako dluh, který měl vůči O. P., a vyhrožovali mu zastřelením pokud tak neučiní. Za to mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání dvou roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do věznice s dozorem, a trest vyhoštění na dobu neurčitou.

Rozsudek Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 13. 10. 2000, sp. zn. 1 T 38/2000, ve vztahu k obviněnému M. nabyl právní moci dne 29. 11. 2000.

Proti tomuto rozsudku podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného S. M. M. Namítá, že zákon byl porušen v neprospěch tohoto obviněného v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.

V podaném mimořádném opravném prostředku ministr spravedlnosti poukázal na skutečnost, že ve stejném trestním spise vyšetřovatel Policie České republiky, Okresního úřadu vyšetřování v Mladé Boleslavi sdělil dne 26. 1. 1999 obvinění pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zák. obviněnému A. Č. a pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. obviněnému G. P. Této trestné činnosti se měli dopustit tím, že A. Č. od přesně nezjištěné doby, nejdříve od ledna 1998 do 13. 11. 1998 v B. p. B. v penzionu Ch. pod pohrůzkou ublížení na zdraví M. K. nebo jeho nezletilé dceři nutil jmenovaného, aby mu z tržby z instalovaných výherních automatů za poskytování ochrany odváděl její část, takže poškozený z obavy před realizací vyhrůžek mu postupně předával různě vysoké peněžní částky, celkově do výše 200 000,- Kč. G. Pak dne 13. 11. 1998 v restauraci hotelu U C. v M. s dalším blíže neztotožněným mužem z národů bývalého SSSR fyzickým násilím poškozeného M. K. nutil, aby jim vydal částku 30 000,- Kč, kterou měl osobně dopravit do 06.00 hod. k benzinovému čerpadlu společnosti D. v M. B. Záznam o sdělení obvinění muži jménem G. Pak byl obviněnému doručen dne 20. 4. 1999 do vazební věznice v Hradci Králové.

Dne 4. 6. 1999 vyšetřovatel obdržel sdělení ředitele Policie České republiky, Okresního úřadu vyšetřování v Trutnově, že podle informace Policie České republiky - Národní ústředny Interpolu v Praze byla osoba vystupující pod jménem G. Pak podle zprávy Interpolu v Alma Atě, Kazachstán, prověrkou otisků prstů ztotožněna jako S. M. M., a jde o osobu hledanou v Republice Kazachstán pro sedm vražd.

Vyšetřovatel Policie České republiky, Okresního úřadu vyšetřování v Mladé Boleslavi poté usnesením ze dne 4. 6. 1999, sp. zn. OVV 103/99 podle § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř. trestní stíhání G. P., jemuž bylo sděleno obvinění dne 20. 4. 1999 pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. za skutek spáchaný dne 13. 11. 1998 vůči M. K., zastavil s tím, že osoba tohoto jména není pachatelem stíhaného trestného činu, ale pachatelem je osoba jménem S. M. M., který se za G. P. vydával. Toto usnesení bylo obviněnému M. doručeno dne 9. 6. 1999.

Dne 7. 6. 1999 týž vyšetřovatel podle § 160 odst. 1 tr. ř. sdělil obvinění pro již citovaný skutek posuzovaný jako trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. S. M. M., vedl proti němu přípravné

řízení, poté byla na tohoto obviněného podána obžaloba, a již citovaným rozsudkem Okresního soudu v Mladé Boleslavi byl trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. uznán vinným.

Podle názoru ministra spravedlnosti bylo vedeno trestní řízení proti osobě, proti níž bylo trestní stíhání pro týž skutek zastaveno, když rozhodující je fyzická identita osoby, proti níž je trestní řízení vedeno. Došlo tak k porušení zásady ne bis in idem, neboť ohledně téhož skutku bylo dvakrát rozhodnuto o vině.

Ministr spravedlnosti proto navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř., že napadeným rozsudkem byl v neprospěch obviněného M. porušen zákon v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř., dále aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. tento rozsudek včetně na něj obsahově navazujících rozhodnutí zrušil, pokud se týká tohoto obviněného, a aby dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. ř., tj., aby ve věci sám rozhodl.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) přezkoumal na podkladě podané stížnosti pro porušení zákona podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Z obsahu trestního spisu Okresního soudu v Mladé Boleslavi, sp. zn. 1 T 38/2000, především Nejvyšší soud zjistil, že proti obviněnému G. P. bylo trestní stíhání pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. ř. zahájeno dne 20. 4. 1999 sdělením obvinění podle § 160 odst. 1 tr. ř. Časově byl skutek vymezen obdobím od ledna 1998 do 13. 11. 1998, přičemž vydírán měl být M. K. způsobem a z důvodů, jež jsou podrobně specifikovány výše. Pokud vyšetřovatel dne 4. 6. 1999 ze zprávy Národní ústředny Interpolu Praha zjistil, že trestní řízení vede sice proti G. P., avšak ve skutečnosti se jedná o S. M. M., jehož totožnost specifikoval Interpol v Alma Atě, pochybil, když trestní stíhání obviněného G. P. usnesením ze dne 4. 6. 1999 zastavil podle § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř.

Samotné sdělení obvinění nemá charakter rozhodnutí ve formě usnesení, což vyplývá z ustanovení § 119 odst. 2 tr. ř., kde je uvedeno, že státní zástupce, vyšetřovatel a policejní orgán rozhodují, jestliže zákon nestanoví něco jiného, usnesením. V ustanovení § 160 odst. 1 tr. ř. však není uvedeno, že vyšetřovatel „rozhodne“ o zahájení trestního stíhání, ani že tak činí např. usnesením o sdělení obvinění. Zákon zde uvádí, že vyšetřovatel trestní stíhání zahájí tím, že určité osobě „sdělí, že ji stíhá jako obviněného“. Z toho je třeba dovodit, že jde o opatření, čemuž odpovídá i forma zachycení tohoto úkonu trestního řízení, kterou je záznam. Proti sdělení obvinění není přípustná stížnost. Výše uvedeným úvahám pak logicky odpovídá závěr, že v případě je-li stíhána konkrétní osoba pro určitý skutek, a zjistí-li se, že tato osoba vystupuje pod jiným jménem, lze po zjištění její skutečné totožnosti v trestním řízení pokračovat poté, co bude v příslušném záznamu změněno jméno v souladu s tímto novým zjištěním, aniž by bylo nutné trestní řízení předchozí zastavovat podle § 172 tr. ř. Vždy je totiž rozhodující fyzická identita osoby, vůči níž je trestní řízení vedeno pro konkrétní skutek, tedy osoby, již bylo sděleno obvinění, jež byla v tomto procesním postavení vyslýchána, již byl vyhlášen rozsudek atd. Jestliže tato osoba vystupuje v trestním řízení pod jiným jménem či dokonce jmény, jsou všechny vyšetřovací úkony relevantní vůči osobě fyzicky totožné, když není vyloučeno, že se nemusí podařit zjistit jméno a osobní data osoby, vůči níž je trestní řízení vedeno, a takováto osoba může být dokonce ztotožněna pouze fotografiemi, otisky prstů či případně smyšleným jménem, kterým bude orgány činnými v trestním řízení pro účely tohoto řízení označena.

Okresní soud v Mladé Boleslavi proto pochybil, pokud obviněného S. M. M. uznal vinným trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., neboť ohledně totožného skutku bylo již trestní stíhání obviněného pravomocně zastaveno.

Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že rozsudkem Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 23. 10. 2000, sp. zn. 1 T 38/2000, byl porušen zákon v ustanovení § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. v neprospěch obviněného S. M. M. Oproti návrhu ministra spravedlnosti, vyjádřenému ve stížnosti pro porušení zákona, vyslovil Nejvyšší soud porušení zákona v tom zákonném ustanovení, které okresní soud vadně aplikoval, nikoli v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř., které naopak správně užit měl. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. tento rozsudek zrušil v části, jež se týká tohoto obviněného, současně pak zrušil i všechna další rozhodnutí, jež na zrušenou část rozsudku obsahově navazují, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Vzhledem k tomu, že v konkrétní trestní věci mohl Nejvyšší soud učinit rozhodnutí ve věci podle § 271 odst. 1 tr. ř. sám, rozhodl tak, že podle § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. zastavil trestní stíhání obviněného S. M. M. pro skutek spočívající v tom, že dne 13. 11. 1998 ve večerních hodinách společně s A. Č. v restauraci hotelu U C. v M. společně s dalším nezjištěným rusky mluvícím mužem za použití fyzického násilí a pohrůžky zabitím požadovali po M. K. zaplacení částky minimálně ve výši 10 000,- Kč, kterou měl předat obviněnému Č. v 06.00 hod. následujícího dne u benzinové stanice D. v M. B., kvalifikovaný jako trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)